

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέματα

«Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με τη συνέχεια που δίνεται στο σχέδιο δράσης για τον ΦΠΑ — Προς έναν ενιαίο χώρο ΦΠΑ στην ΕΕ — Η ώρα των αποφάσεων»

[COM(2017) 566 final]

«Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 όσον αφορά τον πιστοποιημένο υποκείμενο στον φόρο»

[COM(2017) 567 final — 2017/0248 (CNS)]

«Πρόταση εκτελεστικού κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 όσον αφορά ορισμένες απαλλαγές συνδεδεμένες με τις ενδοκοινοτικές πράξεις»

[COM(2017) 568 final — 2017/0249 (NLE)]

και

«Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά την εναρμόνιση και απλούστευση ορισμένων κανόνων στο σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας και τη θέσπιση του οριστικού συστήματος για τη φορολόγηση των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών»

[COM(2017) 569 final — 2017/0251 (CNS)]

(2018/C 237/07)

Εισηγητής: ο κ. **Giuseppe GUERINI**

Συνεισηγητής: ο κ. **Krister ANDERSSON**

Αίτηση γνωμοδότησης	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης 23.10.2017 Ευρωπαϊκή Επιτροπή 17.11.2017, 13.12.2017
Νομική βάση	Άρθρο 113 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	28.2.2018
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	14.3.2018
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	533
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	185/9/7
(υπέρ/κατά/αποχές)	

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το σημερινό σύστημα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) της ΕΕ είναι ιδιαίτερα κατακερματισμένο και πολύπλοκο και, κατά συνέπεια, μειώνει και στρεβλώνει το εμπόριο και τις επενδύσεις, δημιουργώντας περιττές και εκτεταμένες διοικητικές επιβαρύνσεις και εμπορικούς φραγμούς για τις επιχειρήσεις.

1.2 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι το σύστημα ΦΠΑ θα πρέπει να στοχεύει στη διευκόλυνση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Συγκεκριμένα, το σύστημα ΦΠΑ πρέπει να είναι λιγότερο κατακερματισμένο και η διαχείρισή του να είναι περισσότερο αποτελεσματική, ιδίως όσον αφορά το διασυνοριακό εμπόριο, θα πρέπει δε να εκσυγχρονιστεί υπό το πρίσμα της αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης και της ψηφιοποίησης της οικονομίας.

1.3 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την αποφασιστικότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εξαλείψει το έλλειμμα ΦΠΑ, καθώς και την πρόσφατη οδηγία αριθ. 2017/1371 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η οποία προβλέπει την εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας σε περιπτώσεις απάτης στον τομέα του ΦΠΑ ύψους άνω των 10 εκατομμυρίων ευρώ.

1.4 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι φορολογικές αρχές θα πρέπει να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι επερχόμενες τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν στην καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ. Οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν επίσης να αποτελέσουν ένα χρήσιμο εργαλείο για την απλούστευση του διοικητικού φόρτου, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τις φορολογικές διοικήσεις, καθώς εξασφαλίζουν την αναγκαία διαφάνεια. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν τα κατάλληλα φόρουμ για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη συλλογή των εσόδων και τον τρόπο ανάπτυξης τεχνολογιών με στόχο τη διευκόλυνση της ορθής είσπραξης των φόρων στις περιπτώσεις διασυνοριακού εμπορίου. Θα ήταν επίσης σκόπιμο να εξεταστεί διεξοδικά η δυνατότητα εφαρμογής υψηλότερων συντελεστών ΦΠΑ στα είδη πολυτελείας. Θα πρέπει να συζητηθούν θέματα αποτελεσματικών συστημάτων επιστροφής του ΦΠΑ και φορολογικών εντύπων και διαδικασιών, παράλληλα με τη θέσπιση αποτελεσματικών συστημάτων για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα πρόσωπα που διαπράττουν απάτη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία τέτοιου είδους θεσμικών φόρουμ, ενισχύοντας έτσι την ανάπτυξη και μειώνοντας τις απώλειες εσόδων.

1.5 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι μια λειτουργική μονοαπευθυντική θυρίδα (one-stop-shop — OSS) αποτελεί ζωτικό τμήμα ενός συστήματος που βασίζεται στο κράτος μέλος προορισμού. Ως εκ τούτου, είναι ευπρόσδεκτες οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής όπως η προτεινόμενη επέκταση της μικρής μονοαπευθυντικής θυρίδας (Mini One-Stop-Shop — MOSS) σε όλες τις υπηρεσίες «B2C» (business-to-consumer / επιχειρήσεις προς καταναλωτές), καθώς και στις πωλήσεις αγαθών B2C, τόσο εντός της Κοινότητας όσο και από πηγές εκτός της Κοινότητας.

1.6 Η ΕΟΚΕ καλεί όλα τα θεσμικά όργανα που εμπλέκονται στη διαδικασία μεταρρύθμισης του συστήματος ΦΠΑ να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αναπτυχθεί **το συντομότερο δυνατόν** ένα κοινό σύστημα τόσο για τις **υπηρεσίες** όσο και για τα εμπορεύματα, αμβλύνοντας έτσι τα προβλήματα που προβλέπεται ότι θα προκύψουν από την ύπαρξη δύο συστημάτων, ενός για τα εμπορεύματα και ενός για τις υπηρεσίες. Η εξέλιξη αυτή θα θεωρηθεί θετική από την ΕΟΚΕ στον βαθμό που συνάδει με την αρχή της φορολογικής ουδετερότητας.

1.7 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της φορολογικής ουδετερότητας μεταξύ των διαφόρων εταιρειών και επισημαίνει ότι οι πληρωμές του ΦΠΑ δεν θα πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά τη ρευστότητα ορισμένων επιχειρήσεων. Υπό αυτό το πρίσμα, οι εισαγωγείς προϊόντων πρέπει να υποχρεούνται να καταβάλουν τον ΦΠΑ όταν τα προϊόντα έχουν όντως διατεθεί στην αγορά και όχι όταν τα εν λόγω προϊόντα βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της εισαγωγής και της αποθήκευσης.

1.8 Όσον αφορά τον πιστοποιημένο υποκείμενο στον φόρο, η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η Επιτροπή θεωρεί την έννοια αυτή σημαντική για τη μετάβαση προς ένα σύστημα ΦΠΑ το οποίο θα βασίζεται στην αρχή του κράτους μέλους προορισμού και συμφωνεί ότι οι επιχειρήσεις με αποδεδειγμένη φορολογική αξιοπιστία θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από τα κατάλληλα μέτρα απλούστευσης.

1.9 Η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι, δεδομένου ότι θα χρειαστεί αρκετός χρόνος μέχρι να συμφωνήσουν τα κράτη μέλη για τον πιστοποιημένο υποκείμενο στον φόρο και να πιστοποιηθεί η πλειοψηφία των εταιρειών, αλλά και δεδομένου του γεγονότος ότι οι προσωρινές λύσεις που περιγράφονται στην πρόταση είναι πολύ σημαντικές για τη λειτουργία του συστήματος ΦΠΑ, η ΕΟΚΕ θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν τις προσωρινές λύσεις για όλες τις επιχειρήσεις, προτού αναπτυχθεί πλήρως η έννοια του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο.

1.10 Όσον αφορά ορισμένες απαλλαγές συνδεόμενες με τις ενδοκοινοτικές πράξεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011, η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι το αίτημα του Συμβουλίου με το οποίο ζητείται από την Επιτροπή να απλουστεύσει και να διευκρινίσει το νομικό πλαίσιο για τις απαλλαγές φαίνεται να συνιστά χρήσιμο εργαλείο για τη μείωση της απάτης και τον περιορισμό του κόστους συμμόρφωσης για τις ΜΜΕ.

1.11 Η ΕΟΚΕ θεωρεί σημαντικό η Επιτροπή να διεξαγάγει εκτενή αξιολόγηση των κανονιστικών επιπτώσεων με στόχο να εξακριβώσει —μεταξύ άλλων ποσοτικά— τις πρακτικές συνέπειες του σχεδίου δράσης για τον ΦΠΑ, στο σύνολό του, για τους ιδιώτες, τις επιχειρήσεις και τις φορολογικές αρχές.

1.12 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει εκ νέου ότι θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την εφαρμογή του οριστικού συστήματος ΦΠΑ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος· σε διαφορετική περίπτωση, οι επιδιωκόμενοι στόχοι κινδυνεύουν να υπονομευθούν ή να επιτευχθούν μερικώς μόνο, σε βάρος της εσωτερικής αγοράς, των ευρωπαϊκών εταιρειών αλλά και των Ευρωπαίων καταναλωτών.

2. Εισαγωγή και ιστορικό

2.1 Με την ανακοίνωσή της με τίτλο «Προς έναν ενιαίο χώρο ΦΠΑ στην ΕΕ — Η ώρα των αποφάσεων», η οποία δημοσιεύτηκε στις 7 Απριλίου 2016, η Επιτροπή παρουσίασε το σχέδιο δράσης της για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος ΦΠΑ της ΕΕ και ανακοίνωσε συγκεκριμένες προτάσεις για τον σκοπό αυτό.

2.2 Ειδικότερα, το σχέδιο δράσης προβλέπει: **i)** τον εκσυγχρονισμό του συστήματος ΦΠΑ με την προσαρμογή του στις νέες ψηφιακές τεχνολογίες, **ii)** τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με το σύστημα ΦΠΑ για τις ΜΜΕ, **iii)** την ανάπτυξη της κατάλληλης πολιτικής για τον καθορισμό συντελεστών ΦΠΑ, **iv)** τη μείωση του ελλείμματος ΦΠΑ στα κράτη μέλη και την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.

2.3 Δεδομένου ότι το διασυνοριακό εμπόριο στην ΕΕ ανέρχεται σε περισσότερο από 4,1 τρισεκατομμύρια ευρώ (εξαγωγές) και 3,9 τρισεκατομμύρια ευρώ (εισαγωγές), η θέσπιση ενός εύρυθμου συστήματος ΦΠΑ είναι υψίστης σημασίας για όλους τους Ευρωπαίους πολίτες.

2.4 Την 1η Δεκεμβρίου 2016, η Επιτροπή δημοσίευσε δύο προτάσεις: μία για τον ΦΠΑ για το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο ⁽¹⁾ και η άλλη σχετικά με τους συντελεστές του ΦΠΑ για τις ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις ⁽²⁾.

2.5 Στις 21 Δεκεμβρίου 2016, με σκοπό τη μείωση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ και ανταποκρινόμενη σε αιτήματα ορισμένων κρατών μελών στο Συμβούλιο, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση για την προσωρινή εφαρμογή γενικευμένου μηχανισμού αντιστροφής της επιβάρυνσης για τις παραδόσεις αγαθών και την παροχή υπηρεσιών που υπερβαίνουν τα 10 000 ευρώ σε αξία.

2.6 Τον Οκτώβριο του 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόσθετη δέσμη μέτρων στον τομέα του ΦΠΑ. Η δέσμη αυτή περιλαμβάνει: **i)** την πρόταση για την τροποποίηση της ισχύουσας οδηγίας ΦΠΑ αριθ. 2006/112/EK, με την οποία εισάγεται η έννοια του πιστοποιημένου υποκειμένου στον φόρο, καθώς και ορισμένα διορθωτικά μέτρα ⁽³⁾· **ii)** μέτρα ώστε να τεθούν τα θεμέλια μιας σταδιακής μετάβασης προς την αρχή της φορολόγησης στο κράτος μέλος προορισμού και της ευθύνης του προμηθευτή ως γενικού κανόνα ⁽⁴⁾· **iii)** πρόταση για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού αριθ. 282/2011 με σκοπό την εναρμόνιση και την απλούστευση των κανόνων για την απόδειξη της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών για λόγους απαλλαγής από τον ΦΠΑ ⁽⁵⁾· **iv)** πρόταση τροποποίησης του κανονισμού για τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών στον τομέα του ΦΠΑ ⁽⁶⁾.

2.7 Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή παρουσίασε τέσσερις «προσωρινές λύσεις» προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τις επιχειρήσεις στο υφιστάμενο σύστημα. Οι τέσσερις αυτές προσωρινές λύσεις είναι: **i)** απλούστευση των κανόνων ΦΠΑ για τις εταιρείες που μεταφέρουν εμπορεύματα από ένα κράτος μέλος σε άλλο, όπου και αποθηκεύονται προτού παραδοθούν σε πελάτη γνωστό εκ των προτέρων, **ii)** απλούστευση και εναρμόνιση των κανόνων όσον αφορά τις αλυσιδωτές συναλλαγές, **iii)** απλούστευση της απόδειξης μεταφοράς αγαθών μεταξύ δύο κρατών μελών. Οι εν λόγω απλουστεύσεις περιορίζονται στις πιστοποιημένες υποκειμένες στον φόρο επιχειρήσεις. Μια τέταρτη προσωρινή λύση όσον αφορά τον αριθμό ΦΠΑ των εμπορικών εταιρών που καταγράφεται στο ηλεκτρονικό σύστημα επαλήθευσης αριθμού ΦΠΑ (VIES)/VAT Information Exchange System), θα είναι διαθέσιμη τόσο για τις πιστοποιημένες υποκειμένες στον φόρο επιχειρήσεις όσο και για τις μη πιστοποιημένες υποκειμένες στον φόρο επιχειρήσεις.

2.8 Έχοντας στραμμένο το βλέμμα στο μέλλον, η Επιτροπή προτίθεται να αντικαταστήσει σταδιακά τη σημερινή μεταβατική ρύθμιση για τη φορολόγηση των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών με μια οριστική συμφωνία με βάση την αρχή της φορολόγησης των εμπορευμάτων στη χώρα προορισμού μέσω μιας σειράς νομοθετικών μέτρων και σταδιακών προσαρμογών.

3. Γενικές παρατηρήσεις: καταπολέμηση της απάτης και συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών

3.1 Το σημερινό σύστημα ΦΠΑ της ΕΕ είναι ιδιαίτερα κατακερματισμένο και πολύπλοκο και, κατά συνέπεια, μειώνει και στρεβλώνει το εμπόριο και τις επενδύσεις δημιουργώντας περιττές και εκτεταμένες διοικητικές επιβαρύνσεις και εμπορικούς φραγμούς για τις επιχειρήσεις.

3.2 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι το σύστημα ΦΠΑ της ΕΕ θα πρέπει να στοχεύει στη διευκόλυνση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Συγκεκριμένα, το σύστημα ΦΠΑ της ΕΕ πρέπει να είναι λιγότερο κατακερματισμένο και η διαχείρισή του να είναι περισσότερο αποτελεσματική, ιδίως όσον αφορά το διασυνοριακό εμπόριο, θα πρέπει δε να εκσυγχρονιστεί υπό το πρίσμα της αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης και της ψηφιοποίησης της οικονομίας.

3.3 Ταυτόχρονα, η ΕΟΚΕ συμπεριζείται την άποψη της Επιτροπής ότι η απάτη στον τομέα του ΦΠΑ συνιστά σημαντικό πρόβλημα —όπως καταδεικνύουν τα αριθμητικά στοιχεία που εκτιμούν την απώλεια εσόδων λόγω απάτης σε 151 δισεκατομμύρια ευρώ— για το οποίο πρέπει να ληφθούν πρακτικά και ολοένα αποτελεσματικότερα μέτρα, προκειμένου να μειωθούν οι παράνομες πρακτικές χωρίς, ωστόσο, να υπονομεύεται η εδραίωση της ενιαίας αγοράς ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2016) 757 final

⁽²⁾ COM(2016) 758 final

⁽³⁾ COM(2017) 567 final

⁽⁴⁾ COM(2017) 566 final

⁽⁵⁾ COM(2017) 568 final

⁽⁶⁾ COM(2017) 569 final

⁽⁷⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα — Παρέκκλιση ΦΠΑ — Μηχανισμός αντιστροφής της επιβάρυνσης, ιδίως τα σημεία 1.2 και 3.2 (ΕΕ C 288 της 31.8.2017, σ. 52).

3.4 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την αποφασιστικότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εξαλείψει το έλλειμμα ΦΠΑ, καθώς και την πρόσφατη οδηγία αριθ. 2017/1371 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, η οποία προβλέπει την εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας σε περιπτώσεις απάτης στον τομέα του ΦΠΑ ύψους άνω των 10 εκατομμυρίων ευρώ.

3.5 Επομένως, είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα στον στόχο της διασφάλισης μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς και της καταπολέμησης της απάτης με απτά αποτελέσματα στον τομέα αυτό χωρίς καθυστέρηση μέσω της **στενότερης συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών αρχών** όσον αφορά την **ανταλλαγή πληροφοριών** και στην ανάπτυξη βάσεων δεδομένων και πλατφορμών για την ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ των διαφόρων εθνικών αρχών προς στήριξη της αποτελεσματικής επιβολής των φορολογικών κανόνων. Ειδικότερα, η ΕΟΚΕ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις εθνικές φορολογικές αρχές να συνεργάζονται πολύ στενότερα και πιο εντατικά σε καθημερινή βάση, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις της εσωτερικής αγοράς και να μειωθούν οι διοικητικές δαπάνες τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τις φορολογικές αρχές. Επιπροσθέτως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι φορολογικές αρχές θα πρέπει, σε συνεργασία με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, να διερευνήσουν με ποιον τρόπο οι μελλοντικές τεχνολογίες μπορούν να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του ΦΠΑ, καθώς οι νέες τεχνολογίες μπορούν να αποτελέσουν ένα χρήσιμο εργαλείο για την απλούστευση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις και τις φορολογικές διοικήσεις, και επίσης να εξασφαλίσουν την αναγκαία διαφάνεια.

3.6 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν τα κατάλληλα φόρουμ για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη συλλογή των εσόδων και τον τρόπο ανάπτυξης τεχνολογιών με στόχο τη διευκόλυνση της ορθής εισπραχίας των φόρων στις περιπτώσεις διασυνοριακού εμπορίου. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να συζητηθούν θέματα αποτελεσματικών συστημάτων επιστροφής του ΦΠΑ και φορολογικών εντύπων και διαδικασιών, μαζί με τη θέσπιση αποτελεσματικών συστημάτων για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα πρόσωπα που διαπράττουν απάτη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία τέτοιου είδους θεσμικών φόρουμ, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ανάπτυξη και μειώνοντας τις απώλειες εσόδων.

4. Αρχή του προορισμού και συντελεστές

4.1 Όπως αναφέρεται στη γνωμοδότησή της με θέμα «Σχέδιο δράσης για τον ΦΠΑ — Προς έναν ενιαίο χώρο ΦΠΑ στην ΕΕ»⁽⁸⁾, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η αναθεώρηση του υφιστάμενου συστήματος θα πρέπει να οδηγήσει σε ένα οριστικό σύστημα ΦΠΑ το οποίο δεν θα είναι μόνο **σαφές**, ισχυρό και **ολοκληρωμένο**, αλλά και **αναλογικό** σε σχέση με τις επιχειρήσεις και προσαρμοσμένο στους ταχείς ρυθμούς των αλλαγών που συντελούνται στην οικονομία και στις αγορές.

4.2 Προς τούτο, η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρόταση πρόκρισης της αρχής της **χώρας προορισμού** ως βάσης για το οριστικό σύστημα ΦΠΑ, καθώς αναμένεται να δημιουργήσει δικαιότερους όρους ανταγωνισμού για όλους τους προμηθευτές στην επιμέρους εθνική αγορά και να οδηγήσει σε λιγότερες στρεβλώσεις της αγοράς της ΕΕ.

4.3 Μια λειτουργική μονοαπευθυντική θυρίδα αποτελεί ζωτικό τμήμα ενός συστήματος που βασίζεται στην αρχή της φορολόγησης στο κράτος μέλος προορισμού. Ως εκ τούτου, είναι ευπρόσδεκτες οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής όπως η προτεινόμενη επέκταση της μικρής μονοαπευθυντικής θυρίδας (Mini One-Stop-Shop — MOSS) σε όλες τις υπηρεσίες «B2C» (business-to-consumer / επιχειρήσεις προς καταναλωτές), καθώς και στις πωλήσεις αγαθών B2C, τόσο εντός της Κοινότητας όσο και από τρίτες χώρες. Χωρίς μια πλήρως λειτουργική OSS, βασισμένη σε ελέγχους στη χώρα προέλευσης, κλιμακούμενες απλουστεύσεις και τη δυνατότητα αντιστάθμισης του καταβληθέντος ΦΠΑ επί των εισροών από όλα τα κράτη μέλη, κάθε σύστημα που βασίζεται στην αρχή της φορολόγησης στο κράτος μέλος προορισμού θα αυξήσει δραματικά τον διοικητικό φόρτο, ιδίως για τις ΜΜΕ.

4.4 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της φορολογικής ουδετερότητας μεταξύ των διαφόρων εταιρειών και επισημαίνει ότι οι πληρωμές του ΦΠΑ δεν θα πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά τη ρευστότητα ορισμένων επιχειρήσεων. Υπό αυτό το πρίσμα, οι εισαγωγείς προϊόντων σε συγκεκριμένες εθνικές αγορές πρέπει να υποχρεούνται να καταβάλουν τον ΦΠΑ όταν τα προϊόντα έχουν όντως διατεθεί στην αγορά και όχι όταν τα εν λόγω προϊόντα βρίσκονται ακόμη στο στάδιο της εισαγωγής και της αποθήκευσης εν αναμονή της επακόλουθης εμπορευματοποίησής τους.

4.5 Όσον αφορά την πρώτη φάση του σχεδίου δράσης που επικεντρώνεται σε ορισμένες παραδόσεις αγαθών, η ΕΟΚΕ καλεί όλα τα θεσμικά όργανα που εμπλέκονται στη διαδικασία μεταρρύθμισης του συστήματος ΦΠΑ να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αναπτυχθεί, **το συντομότερο δυνατόν**, ένα κοινό σύστημα για τις **υπηρεσίες** και τα εμπορεύματα, ανακουφίζοντας έτσι τα αναμενόμενα προβλήματα που θα προκύψουν από την ύπαρξη δύο συστημάτων, ένα για τα εμπορεύματα και το άλλο για τις υπηρεσίες.

4.6 Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό δεδομένου ότι, στην ψηφιακή οικονομία, η διαχωριστική γραμμή μεταξύ αγαθών και υπηρεσιών γίνεται **ολόένα και πιο ασαφής**, ενδέχεται δε να μεταβληθεί περαιτέρω στο σημερινό περιβάλλον στο οποίο η τεχνολογία εξελίσσεται με πολύ ταχύτερο ρυθμό από τους κανόνες που αναπτύσσονται από τα σχετικά θεσμικά όργανα. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει υπόψη και ενδεχομένως να αντιμετωπίσει το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο της τρέχουσας μεταρρύθμισης του συστήματος ΦΠΑ.

⁽⁸⁾ EE C 389 της 21.10.2016, σ. 43.

4.7 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η πολιτική των συντελεστών ΦΠΑ που ακολουθεί η Επιτροπή και αποσκοπεί στην παροχή μεγαλύτερης ευελιξίας στα κράτη μέλη όσον αφορά τους μειωμένους συντελεστές, θα πρέπει, καταρχήν, να είναι συμβατή με την αρχή της χώρας προορισμού, καθότι, στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, είναι πιθανό να παρατηρείται μικρότερη στρέβλωση του εμπορίου.

4.8 Η παροχή μεγαλύτερης ελευθερίας στα κράτη μέλη να ορίζουν τους δικούς τους συντελεστές δεν πρέπει, ωστόσο, να οδηγήσει στον κατακερματισμό ή την υπερβολική περιπλοκότητα του συστήματος στο σύνολό του. Ως εκ τούτου, πρέπει να υιοθετηθεί μια αναλογική προσέγγιση, η οποία θα οδηγήσει σε ένα **σαφές και προβλέψιμο** πλαίσιο εφαρμογής, προς το συμφέρον ιδίως των ΜΜΕ και με στόχο να μειωθεί το κόστος συμμόρφωσης των οικονομικών φορέων εν γένει ⁽⁹⁾.

4.9 Ως εκ τούτου, ο αριθμός των επιτρεπόμενων εξαιρέσεων πρέπει να περιορίζεται σε **συγκεκριμένες και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις** προκειμένου να διασφαλίζεται ένα ενιαίο και προβλέψιμο κανονιστικό πλαίσιο.

4.10 Όσον αφορά τις πιθανές εξαιρέσεις, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο στόχος της στήριξης της κοινωνικής καινοτομίας και της ενίσχυσης του ευρωπαϊκού κοινωνικού πυλώνα που έχει ενστερνιστεί η Επιτροπή θα μπορούσε να δικαιολογήσει μειωμένους συντελεστές για τις κοινωνικές επιχειρήσεις και για τον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών, βάσει των συγκεκριμένων πρωτοβουλιών που θα αποφασίσουν να αναλάβουν τα κράτη μέλη προς τον σκοπό αυτό μέσα στο νέο νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τον ΦΠΑ.

4.11 Είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα ηλεκτρονικό εργαλείο πληροφόρησης που θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις να παρακολουθούν τα διαφορετικά συστήματα συντελεστών των 28 κρατών μελών. Το εργαλείο αυτό πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμο, αξιόπιστο και κατά προτίμηση σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ.

5. Ο πιστοποιημένος υποκείμενος στον φόρο

5.1 Όσον αφορά τον πιστοποιημένο υποκείμενο στον φόρο, η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η Επιτροπή θεωρεί την έννοια αυτή σημαντική για τη μετάβαση προς ένα σύστημα ΦΠΑ το οποίο θα βασίζεται στην αρχή του κράτους μέλους προορισμού και συμφωνεί ότι οι επιχειρήσεις με αποδεδειγμένη φορολογική αξιοπιστία θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από τα κατάλληλα μέτρα απλούστευσης.

5.2 Ενώ η έννοια του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο και η χρήση της αντιστροφής της επιβάρυνσης μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν ουσιαστική ανακούφιση στις επιχειρήσεις, πιστεύουμε ότι, για να μπορούσαν οι επιχειρήσεις, και οι ΜΜΕ ειδικότερα, να υποβάλουν αίτηση για την έννοια αυτή, είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν εναρμονισμένα, σαφή και αναλογικά κριτήρια και κανόνες σε όλα τα κράτη μέλη προκειμένου να διευκολυνθεί η ευρύτερη δυνατή πρόσβαση στο καθεστώς του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο.

5.3 Δεδομένου ότι θα χρειαστεί αρκετός χρόνος μέχρι να συμφωνήσουν τα κράτη μέλη για τον πιστοποιημένο υποκείμενο στον φόρο και να πιστοποιηθεί η πλειοψηφία των εταιρειών, αλλά και δεδομένου του γεγονότος ότι οι προσωρινές λύσεις που περιγράφονται στην υπό εξέταση πρόταση είναι τόσο σημαντικές για τη λειτουργία του συστήματος ΦΠΑ, η ΕΟΚΕ θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν τις προσωρινές λύσεις για όλες τις επιχειρήσεις προτού αναπτυχθεί πλήρως η έννοια του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο.

5.4 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί επίσης ότι, για την καλύτερη αξιοποίηση του καθεστώτος του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο, πρέπει να δημιουργηθούν κατάλληλα ανεπτυγμένα συστήματα ηλεκτρονικής αποθήκευσης, τα οποία θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμα από τις εθνικές φορολογικές αρχές.

5.5 Ωστόσο, δεδομένης της τρέχουσας διατύπωσης της πρότασης της Επιτροπής, δεν είναι δυνατόν να προταθεί μια πιο αναλυτική και λεπτομερής αξιολόγηση της έννοιας αυτής, δεδομένου ότι εξακολουθεί να είναι αορίστου χαρακτήρα, ενώ, συγχρόνως, δεν είναι σαφές ποιες θα είναι οι πρακτικές συνέπειες της εφαρμογής της.

5.6 Σε αυτό το στάδιο, επομένως, η ΕΟΚΕ θα ήθελε απλώς να επισημάνει ότι το μέσο του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο θα πρέπει να υποστηρίζεται από σαφή και διαφανή κριτήρια εφαρμογής. Από την άποψη αυτή, αξίζει να σημειωθεί ότι η θέσπιση κριτηρίων παρόμοιων με εκείνα που ρυθμίζουν τον εγκεκριμένο οικονομικό φορέα θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μειωμένη πρόσβαση στο σύστημα του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο και στις προσωρινές λύσεις, με τη συμμετοχή μιας ελάχιστης μόνο μειοψηφίας της επιχειρηματικής κοινότητας. Το σύστημα του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο ενδέχεται να είναι προσβάσιμο σε πολύ λίγες επιχειρήσεις.

5.7 Η έννοια αυτή πρέπει να υπόκειται, ιδίως κατά την πρώτη φάση της εφαρμογής, σε προσεκτική παρακολούθηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε τα οφέλη που θα προκύψουν από τη χρήση της έννοιας του πιστοποιημένου υποκείμενου στον φόρο, όσον αφορά τη φορολογική απλούστευση και την ευκολία συμμόρφωσης, να μην υποσκελιστούν από την απώλεια ασφάλειας δικαίου και κανονιστικής ομοιομορφίας στην εσωτερική αγορά.

⁽⁹⁾ Βλ. γνωμοδότηση ΕΟΚΕ με θέμα «Σχέδιο δράσης για τον ΦΠΑ» (ΕΕ C 389 της 21.10.2016, σ. 43), σημεία 3.1.6 και 3.1.7.

5.8 Ως προς την πρόταση για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 όσον αφορά ορισμένες απαλλαγές συνδεόμενες με τις ενδοκοινοτικές πράξεις, η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι το αίτημα του Συμβουλίου η Επιτροπή να διευκρινίσει και να απλουστεύσει το νομικό πλαίσιο για τις απαλλαγές φαίνεται να αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για τη μείωση της απάτης και τον περιορισμό του κόστους συμμόρφωσης για τις ΜΜΕ.

6. Επόμενα βήματα και τελικές παρατηρήσεις

6.1 Σε γενικές γραμμές, η ΕΟΚΕ θεωρεί σημαντικό η Επιτροπή να διεξαγάγει εκτενή αξιολόγηση των κανονιστικών επιπτώσεων με στόχο να εξακριβώσει —μεταξύ άλλων σε ποσοτικούς όρους— τις πρακτικές συνέπειες του σχεδίου δράσης για τον ΦΠΑ στο σύνολό του για τους ιδιώτες, τις επιχειρήσεις και τις φορολογικές αρχές.

6.2 Τέλος, η ΕΟΚΕ σημειώνει —σε σχέση με την προηγούμενη γνωμοδότησή της με θέμα «Σχέδιο δράσης για τον ΦΠΑ»⁽¹⁰⁾— ότι είναι σημαντικό να εφαρμοστούν όλα τα επιμέρους τμήματα του σχεδίου δράσης ως ένα αδιαίρετο σύνολο.

6.3 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει εκ νέου ότι θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την εφαρμογή του οριστικού συστήματος ΦΠΑ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος· σε διαφορετική περίπτωση, οι επιδιωκόμενοι στόχοι κινδυνεύουν να υπονομευθούν ή να επιτευχθούν μερικώς μόνο, σε βάρος της εσωτερικής αγοράς και των ευρωπαϊκών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στο εσωτερικό της.

Βρυξέλλες, 14 Μαρτίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 389 της 21.10.2016, σ. 43.